

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального
мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА МУЗИКА

Освітня програма – «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

Другого (магістерського) рівня

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “30” серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасна музика
Освітня програма	Музичне мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	–
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 42 год. Практичні заняття – 24 год. Самостійна робота – 114 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/4393

2. Опис дисципліни

Курс «Сучасна музика» розкриває жанрово-стильові тенденції розвитку музичного мистецтва ХХ– початку ХХІ ст., зокрема, особливості становлення та розвитку електронної та комп'ютерної музики в українській та світовій музичній культурі, яка виникла на тлі тотальної інформатизації суспільства загалом.

Мета вивчення курсу «Сучасна музика» – висвітлити еволюційний процес музичного мистецтва ХХ– початку ХХІ ст. Відтак, увагу сфокусовано на розгляд музичного твору, виконавства, крізь призму використання сучасних композиторських технік.

Завдання навчальної дисципліни – ознайомити із стильовими особливостями та жанрами сучасної музики ХХ– початку ХХІ ст.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати**:

- стильові тенденції розвитку зарубіжної та української музики ХХ– початку ХХІ ст.;
- творчість зарубіжних і вітчизняних композиторів і техніки композиторського письма другої половини ХХ– початку ХХІ ст.;
- основні етапи розвитку електронної та комп'ютерної музики;

Вміти:

- розглядати музичний твір або музично-історичну подію в динаміці загальноісторичного, художнього та соціально-культурного процесів;
- аналізувати композиції, створені за допомогою сучасних технологій;
- використовувати отримані знання у своїй практичній діяльності.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності.

- ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності.

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 10. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Програмні результати

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1.			
Жанрово-стильові тенденції розвитку світової зарубіжної музики першої половини XX ст.			
1.	Вступ. Мета і завдання курсу.	Розуміти суть курсу «Сучасна музика» як дисципліни, яка розкриває жанрово-стильові тенденції розвитку музичного мистецтва XX–початку XXI ст.	Опрацювання літератури Письмові та усні відповіді

2.	Неофольклоризм. Творчість Б. Бартока, К. Шимановського.	Дати визначення та обґрунтувати особливості неофольклоризму в музичному мистецтві. Охарактеризувати творчість Б. Бартока та К. Шимановського	Письмові та усні відповіді
3.	Неокласицизм. Творчість П. Хіндеміта	Дати визначення та обґрунтувати особливості неокласицизму в музичному мистецтві. Проаналізувати творчість П. Хіндеміта.	Письмові та усні відповіді
4.	Музична культура Румунії Творчість Дж. Енеску.	Розкрити особливості розвитку музичної культури Румунії. Охарактеризувати творчість Дж. Енеску.	Письмові та усні відповіді
5.	Музична культура Чехії, Словаччини. Творчість Л. Яначека	Висвітлити шляхи розвитку музичної культур и Чехії, Словаччини. Розкрити особливості Творчості Л. Яначека.	Письмові та усні відповіді

Змістовий модуль 2

Жанрово-стильові тенденції розвитку світової зарубіжної музики другої половини XX–початкуXXI ст.

6.	Музична культура другої половини XX ст. Класика західного авангарду. Сучасні композиційні техніки.	Дати визначення авангардизму в музичному мистецтві другої половини XX ст. Охарактеризувати сучасні композиційні техніки.	Опрацювання літератури Усні відповіді
7.	Постмодернізм та його прояви у музичному мистецтві.	Дати визначення постмодернізму в музичній культурі другої половини XX ст.	Опрацювання літератури Усні відповіді

8.	Музична культура Великобританії Творчість Бенджаміна Бріттен а, Джона Раттера	Розкрити особливості розвитку Музична культура Великобританії. Охарактеризувати творчість Бенджаміна Бріттен а, Джона Раттера	Письмові та усні відповіді
9.	Музична культура Італії. Творчість Луїджі Ноно, Лучано Беріо	Висвітлити шляхи розвитку музичної культури Італії. Розкрити особливості творчості Луїджі Ноно, Лучано Беріо.	Письмові та усні відповіді
10.	Музична культура Франції. Творчість Олів'є Мессіана, П'єра Булеза	Охарактеризувати музичну культуру Франції. Проаналізувати творчість Олів'є Мессіана, П'єра Булеза.	Письмові та усні відповіді
11.	Музична культура Балтії. Творчість А. Пярта	Розкрити шляхи розвитку музичної культури Балтії. Охарактеризувати творчість А. Пярта.	Письмові та усні відповіді
12.	Музична культура Америки другої половини ХХ ст. Творчість Джорджа Крама.	Висвітлити шляхи розвитку музичної культури Америки другої половини ХХ ст. Проаналізувати творчість Джорджа Крама.	Письмові та усні відповіді

Змістовий модуль 3

Електроакустична музика в творчості українських та зарубіжних композиторів ХХ– поч. ХХІ ст.

13.	Передумови проникнення інноваційних технологій у музику. Виникнення і розвиток звукопису, електричного інструментарію.	Розкрити передумови проникнення інноваційних технологій у музику. Виникнення і розвиток звукопису, електричного інструментарію.	Опрацювання літератури Усні відповіді
-----	--	--	--

14. Прогресивний етап розвитку інновацій у музиці 1945–1990-х рр. Охарактеризувати прогресивний етап розвитку інновацій у музиці 1945–1990-х рр. Письмові та усні відповіді
15. Кьольнська композиторська школа. Творчість К. Штокгаузена. Розвиток Tape Music у США. Розкрити особливості Кьольнська композиторська школа. Охарактеризувати творчість К. Штокгаузена. Висвітлити особливості розвитку Tape Music у США. Письмові та усні відповіді
16. Становлення і розвиток електронної комп'ютерної музики українській музичній культурі другої половини ХХ–початку ХХІ ст. Творчість В. Годзяцького, А. Загайкевич та становлення і розвитку електронної комп'ютерної музики українській музичній культурі другої половини ХХ–початку ХХІ ст. Проаналізувати творчість В. Годзяцького, А. Загайкевич. Письмові та усні відповіді

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Практичне заняття	10 (I семестр), 10 (II семестр)
Самостійна робота	-
Індивідуальне завдання	-
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу I семестр

Види навчальної роботи	Навчальні тижні															Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції																
Практичні з-тя			10			10		10		10		10				
Самостійна робота																
Індивідуальні завдання																
Залік																50
Всього за тиж-нь			10			10		10		10		10				50
																100

II семестр 2 семестр

Види навчальної роботи	Навчальні тижні												Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Лекції													
Практичні з-тя		10		10			10		10			10	
Самостійна робота													
Індивідуальні завдання													30
Самостійна робота													20
Екзамен												50	50
Всього за тиж-нь		10		10			10		10			10	50
													100

III семестр

Види навчальної роботи	Навчальні тижні							Разом
	1	2	3	4	5	6	7	
Лекції								
Практичні з-тя			25		25			50
Самостійна робота								
Індивідуальні завдання								
Екзамен							50	50
Всього за тиж-нь			25		25		50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення Навчальний корпус Навчально-наукового центру інституту мистецтв	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше Ноутбук (1 шт.),
---	---

(вул. Української Перемоги, 34 корп.
А)

звуківідтворювальна техніка (1 шт.),
відеопроєктор (1 шт.)
планшет (1 шт.)
переносний екран (1 шт.)

Література

Основна (I–II–III семестри)

1. Маркова О. М. Нариси історії зарубіжної музики 1950-х – 1990-х років: Франція, Німеччина, Австрія, Італія: Навч. посібник для теоретико-композиторських і виконавських музично-культурологічних ф-тів муз. вузів. Вип. 1; ОДМА ім. А. В. Нежданової. 2-ге вид., доп. Одеса: Друкарський дім, 2010. 128 с.
2. Камінський В. Електронна та комп'ютерна музика : навч. посібник. Львів : Спалах, 2000. 212 с.
3. Павлишин С. Музика двадцятого століття: навч. пос. Львів: Бак, 2005, 232 с.
4. Павлишин С.С. Зарубежная музыка XX века: пути развития, тенденции. Київ: Музична Україна, 1980. 212 с.

Додаткова

1. Арво Пярт: беседы, исследования, размышления. Київ: Дух і Літера, 2014.
2. Опанасюк О. Іntenціoанльнo-культурологічні аспекти стилю tintinnabuli й творчості Арво Пярта [Електронний ресурс] *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв Серія: Музичне мистецтво*. К., 2018. Вип. 2. С. 12–25. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/625933.pdf>
3. Опанасюк, О.П. Іntenціoнальнiсть у просторі культури: мистецтвознавчий, культурологічний та філософський аспекти [Монографія] (2-ге вид.). Київ: Аура Букс, 2018.
4. Павлишин С.С. Чарльз Айвз. Київ: Музична Україна. 77 с.
5. Paliichuk I. Course «Composing Techniques of the XX – XXI Centuries» in the System of Bachelor's Training in Specialty 025 Music Art. Палійчук І. Курс «Композиторські техніки XX – XXI ст.» в системі підготовки бакалаврів за спеціальністю 025 музичне мистецтво *Modern Directions of Improving the Quality of Pedagogical Activity in the Context of the Educational Modernization Process. (КУРС «КОМПОЗИТОРСЬКІ ТЕХНІКИ XX – XXI СТ.» В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 025 МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО)* Monograph. Katowice: Publishing House of University of Technology, 2022. P. 240–250.
6. Палійчук І. Перспективи впровадження курсу «Історія електронної та комп'ютерної музики» в навчальний процес магістрів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Сучасний культурно-мистецький простір: креативні та інформаційно-комунікативні трансформації : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (М-во культ. та інформ. політики України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец., Київ ,21–22 червня 2022 р.). Київ : НАКККіМ, 2022. С. 100–101.
7. Палійчук І. Курс «Сучасна музика» у системі підготовки магістрів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника *Культура та інформаційне суспільство XXI століття* : матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. молодих учених, 20–21 квітня 2023 р. У 2 ч. Ч. 1 / За ред. Н. Рябухи та ін. Харків : ХДАК, 2023. С. 292–293.
https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/konfer/konfer/KIS-2023.html
8. Швець Г. «Mein weg» Арво Пярта в контексті постмодернізму. Вісник Львівського національного університету ім. І. Франка. Серія: Мистецтвознавство, 11, 31-44, 2012.

Додаткова (ІІ семестр)

1. Артем'єв Е. Нотатки про електронну музику. Музична критика і сучасність. Вип. 1. Київ, 1976. С. 168–218. URL : <https://cutt.ly/zrrS0c1>
2. Бондаренко А. Електронна музика в європейському культурному просторі: аналіз концепцій. Мистецтвознавство України Нац. акад. мистец. України, Ін-т пробл. сучас. мистец. Київ : Фенікс, 2012. Вип. 12. С. 113– 118. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mysu_2012_12_17
3. Бондаренко А.І. Виявлення і аналіз акустичних подій в електронній музиці (на прикладі «Мотус» А. Загайкевич). Питання культурології: зб. наук. праць. Київ: Видав. центр КНУКіМ, 2015. Вип. 31 С. 22–29.
4. Бондаренко А.І., Шульгіна В.Д. Музична інформатика : навч. посіб. Київ : НАКККІМ, 2011. 190 с.
5. Гайденко І.А. Роль музичних комп'ютерних технологій у сучасній композиторській практиці : дис... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 «Музичне мистецтво». Харків, 2005. 182 с.
6. Герасимова-Персидська Н. Нові звучання – нові знаки: сучасна музика в історичному ракурсі. Часопис Національної музичної академії України ім П.І. Чайковського. 2010. № 3 (8). С. 39–46.
7. Загайкевич А. Українська електроакустична музика: історія і сучасність // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. К., 2015. №4 (29). С. 75–86.
8. Загайкевич А.Л. 100 років української електроакустичної музики. Музика. 2015. № 1–2. С. 26–29.
9. Карнак А. Нові комп'ютерні технології в сучасній музиці та концепція творчого процесу. Сучасне мистецтво. 2005. Вип. 2. С. 123–135. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_myst_2005_2_16
10. Куц Є.В. Електромузичний інструментарій як еволюційний фактор музичної культури: монографія. Київ: НАКККіМ, 2015. 160 с.
11. Лазарєв С.Г. Електронна музика як соціокультурне явище (друга половина ХХ – початок ХХІ століть) : дис. ... кандид. мистецтвознавства : 26.00.01 / Нац. академія кер. кадрів культури і мистецтв, Київ, 2018.
12. Палійчук І. С. Жанр мініатюри для мідних духових інструментів у творчості українських композиторів 80–90-х років [Електронний ресурс] // Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство. Київ : Міленіум, 2018. Вип. І. С. 160–166. URL : https://nakkkim.edu.ua/images/vidannya/MV_KFM/MV_KFM_1_2018.pdf
13. Пясковський І.Б. Комп'ютерні методи аналізу музичних текстів. Українське музикознавство : наук.-метод. зб. Вип. 33. Київ, 2004. С. 131– 143.
14. Ракунова І.Н. Новые композиторские технологии: Творчество Аллы Загайкевич. Киев : Фенікс, 2010. 208 с.
15. Тучинская Т.І. О методах анализа электронной музыки. Вісник ХДАДМ : Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті. 2015. Вип. 1. С. 67–72. URL : <https://cutt.ly/4rrSSiG>
16. Тучинская Т. Пространство звука в современной украинской электронной музыке: звуковые ландшафты. Київське музикознавство. 2014. Вип. 48. С. 226–236. URL : <https://cutt.ly/DrrSSGK>

17. Черевко К.П. Електронна музика як феномен культурно-цивілізаційних процесів ХХ – початку ХХІ століття (до питання методології аналізу) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Львів. нац. муз. акад. ім. М.В. Лисенка. Львів, 2012. 16 с.
18. Шип С. Електронна музика: проблеми і перспективи. Музична критика і сучасність. Київ : Муз. Україна, 1984. Вип. 2. С. 141–158.
19. Шустов С.Л. Електронна музика в системі студійних жанрів : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Одес. держ. муз. акад. ім. А.В. Нежданової. Одеса, 2012. 299 с.
20. Юферова Г. В. Музичні комп'ютерні технології в комунікаційних процесах у сучасній українській музиці : дис...канд мист/1700.03. Київ, 2021. 255 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Музичної україністики та народно-інструментального мистецтва, Української Перемоги 34 «а», каб.405, https://kmunim.pnu.edu.ua/ , +38(0342) 52-34-29, kmunim@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Кандидат мистецтвознавства, доцент Палійчук І.С.
Контактна інформація викладача	iryua.paliichuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО:</p> <p>Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/dzugk метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування</p> <p>Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція) http://surl.li/dhrfg, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи;</p> <p>Кодекси честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція) http://surl.li/dhres, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади</p>
--------------------------	--

	<p>та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету» Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацюванні літератури із лекційних курсів.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf
Додаткові бали	Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із практичних занять та індивідуальних занять.
Неформальна освіта	Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf Рекомендовані платформи: Платформа Coursera for Campus; сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника); Erasmus+UA

Викладач

Палійчук І.С.